

STIFTELSEN BERGENS SJØFARTSMUSEUM

Hordaland Fylkeskommune

Deres ref. 2017/3764

Vår ref.

Bergen, 8. jun. 18

SØKNAD OM TILSKUDD TIL KULTURBYGG MED REGIONALE FUNKSJONAR SAKSNR. 2017/3764

Stiftelsen Bergens Sjøfartsmuseum søker om 4 millioner kroner til oppgradering og modernisering av Sjøfartsmuseets bygg i Haakon Sheteligs plass 15. Vi har forståelse dersom tilskuddet må fordeles over flere år. Søknaden baserer seg på tilstandsrapport utarbeidet av Jarle Lomelde Sivilingeniør AS 2017 (vedlegg 1). Rapporten avdekket betydelig behov for å oppgradere og modernisere bygget i nær framtid. Rapporten har fokus på tiltak i forhold til HMS, men vi som museum må også ha fokus på samlingens sikkerhet og at museet er et formidlingslokale. Vi ønsker å fullføre oppgraderingen i løpet av 2021 i forbindelse med at det er 100 år siden museet ble stiftet. Selve museumsbygget fyller 60 år i 2022.

Stiftelsen Bergens Sjøfartsmuseum har et regionalt nedslagsfelt som strekker seg fra Hordaland til Sunnmøre. Museet driver formidling og har samlinger av både lokal-, regional og nasjonal karakter. Museet har en aktiv medieprofil, høyt aktivitetsnivå og søker hele tiden ut til nye grupper. En betydelig andel av de besøkende er elever fra grunnskole, videregående skole og voksenopplæring i Bergen og Hordaland. Vi har gjennom historien hatt vår styrke i forskning og formidling, og de siste årene har vi hatt særlig fokus på et betydelig og nødvendig løft innen museets samlingsforvaltning. I 2017 igangsatte vi forskningsprosjektet *Bergen og Sjøfarten bind VI* som dekker perioden 1973 til ca. 2010 og finansieres gjennom private bidrag. Vi har inngått avtale om å konsolidere oss med Museum Vest, og tar utgangspunkt i at den skal gjennomføres i 2019, forutsatt at det nødvendige økte offentlige driftstilskudd er på plass.

Museumsbygget er på grunn av sin størrelse og oppbygging en naturlig møteplass for museer, utdanningsinstitusjoner og publikum i bred forstand. Dette ønsker vi gjennom de omsøkte tiltakene å videreutvikle.

Siden 2010 er det gjennomført enkelte oppgraderingstiltak på bygget, deriblant nytt varmeanlegg i utstillingene og i deler av magasin, samt nye vinduer i utstillingene. Tiltakene ble finansiert av private og offentlige midler, deriblant Hordaland fylkeskommune. Museumsbygget preges likevel fortsatt av slitasje og elde og vedlikeholdskostnadene stiger markant for hvert år, noe som er naturlig i forhold til byggets alder. Tilstandsrapporten nevner

---

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen
E-post: post@sjofartsmuseum.no
Hjemmeside: www.sjofartsmuseum.no

Kontoradresse
Haakon Sheteligs plass 15
5007 Bergen
Telefon: 55 54 96 00

Bankkonto
1602 40 76168

Org.nr.
980 769 798 MVA

STIFTELSEN BERGENS SJØFARTSMUSEUM

en rekke tiltak, men vi har valgt her å fokusere på det vi mener er de mest sentrale tiltakene med tanke på ivareta bygget, samlingens sikkerhet og HMS for ansatte og besøkende.

Hensynssone på Nygårdshøyden.

Siden museumsbygget ligger i hensynssone på Nygårdshøyden i Bergen sentrum i henhold til Kommunedelplan Sentrum); stilles det strenge krav til endring av ytre fasade.

Tiltakene for å oppgradere og modernisere museet støtter opp under museumsloftet i PREMISS – Regional kulturplan for Hordaland 2015-2025 «*Museumsloftet er eit løft for drift og investeringar, og dermed ei vidareføring av satsinga i Regional plan for museum 2011-2015. Musea skal i løpet av planperioden kome opp på eit akseptabelt nivå med omsyn til vedlikehald av museumsbygg, etablering av nybygg der det er behov for nye/andre formidlingslokale, auka løyvingar til basisutstillingar og auka satsing på digital formidling. Museumsloftet føreset at Hordaland fylkeskommune, Bergen kommune og staten bidreg vesentleg*».

Tiltak

Kostnadsoverslagene er baserte på enhetspriser hentet fra Norsk Prisliste utgitt av Norconsult AS i 2017, fra lokale entreprenørbedrifter og sivilingeniørenes bak tilstandsrapportens egne erfaringer.

Tiltak	Kostnad (NOK)	Planlagt oppstart
Forprosjekt	500 000	Høst 2018
Resterende vindu i atriet	1 000 000	2018/2019
Heis	1 000 000	2019
Vinduer administrasjonsfløy	1 000 000	2019
Ventilasjon administrasjonsfløy	2 000 000	2019
Yttertak	9 500 000	2020
Yttervegg sør og alle flater i tilstøtende kjeller	5 750 000	2020
Gulv og himlinger i utstillinger og bibliotek	7 500 000	2020/2021
Sum	28 250 000	

Finansieringsplan:

Vi legger opp til å dekke tiltakene ved hjelp av et spleiselag mellom stat, kommune, fylke, private givere og egenfinansiering, med følgende fordeling:

Finansieringskilder	Beløp (NOK)
Bergen kommune	2 250 000
Hordaland fylkeskommune	4 000 000
Kulturdepartementet	7 000 000
Private givere	10 000 000
Kulturrådet gaveforsterkning	2 500 000
Egenfinansiering	2 500 000
Sum	28 250 000

Skifte av yttertak og yttervegg sør med alle flater i tilstøtende kjeller bør tas samtidig på grunn av rigging av stillas og stillaskostnader.

Ventilasjon og nye vindusglass i administrasjonsfløyen skal sørge for godt inneklima og økt sikkerhet i forhold til innbrudd.

Skifte av gulv og himlinger i utstillinger og bibliotek må sees i sammenheng med planen om å oppgradere de faste utstillingene utstillingsområdet og biblioteket. Arbeidet med å oppgradere de faste utstillingene er et eget prosjekt som ble påbegynt i 2018.

Forprosjekt

Høsten 2018 legger vi opp til å utrede nærmere yttertak, yttervegg i sør med alle tilstøtende flater i kjeller og ventilasjon i administrasjonsfløy og få utarbeidet anbudsgrunnlag for resterende tiltak vi ennå ikke har hentet inn tilbud for.

Vinduer i utstillingen

Vi har siden 2013 byttet fortløpende ut vinduer i utstillingen. Det gjenstår 10 store rammer. De gjenstående rammene er fra byggeåret og er svært råtne. Glassene som gjenstår er fra 70- og 80-tallet. Ingen av disse glassene overholder dagens krav til innbruddsikring.

Heis

Heisen er fra 1961, den holder ikke dagens krav og vi har fått varsel fra Stiftelsen Norsk Heiskontroll om at heisen trolig ikke blir godkjent ved neste kontroll i 2019. Heisen er avgjørende for å sikre universell utforming i utstillingsområdene av museumsbygget.

Vinduer administrasjonsfløy

Vinduene er i hovedsak originale fra 1961. De er koblede med enkelt glass og betydelig luftlekkasje og varmetap. Det mest alvorlig for museet er at vinduene på ingen måte tilfredsstiller dagens krav til innbruddsikring. Siden museumsbygget ligger i hensynssone på Nygårdshøyden i Bergen sentrum, stilles det strenge krav til vedlikeholdet og endringer av ytre fasade. Vi har derfor hentet inn tilbud fra erfarne snekkerier med kompetanse på bevaring. De anbefaler å kun skifte det innerste glassene i de koblede vinduene med sikkringsglass, på den måten vil ikke fasadens utseende endres. Vinduskarmene av teak er intakte og av god kvalitet. Sikkerheten vil bli god og luftlekkasjen vil reduseres.

Ventilasjon i administrasjonsfløy

Halve administrasjonsfløyen har ikke ventilasjonsanlegg og halve fløyen har et utdatert mekanisk anlegg. Hele ventilasjonssystemet bør erstattes mekanisk ventilasjonsanlegg med varmegjenvinning. Vedvarende situasjon vil gi irritasjon, energisløsing, dårlig inneklima og lavere trivsel.

Yttertak

Hoveddelen av taket er fra byggeåret 1961 og tekket med teglpanner. Det flate taket er tekket med papp. Selve taksteinen og pappen vurderes å være i rimelig god stand. Takrenner, sløyser, møne- og valutførelser er i dårlig forfatning og er stedvis utført som midlertidige løsninger og må utbedres. Denne utbedringen vil medføre at store deler av taket må fjernes. Sivilingeniørene bak tilstandsrapporten anbefaler derfor å omtømme hele taket, inklusiv papp, feder, lekter og tekking inklusiv takvinduer og gjennomføringer.

Utsettelse av dette arbeidet vil ifølge tilstandsrapporten sannsynligvis medføre hyppige lekkasjeskader og fare for nedrasing og avblåsning av takstein, noe vi opplevde fire tilfeller av sist vinter.

Yttervegg sør og alle flater i tilstøtende kjeller

Naturskifter på betonggulv. Saltutslag i fuger hovedsakelig langs yttervegg mot sør. Fukttransport sannsynligvis fra sørvegg og kapillært fra grunnen. Grunnmuren mot nord har blæring og saltutslag og ca. 0,5 meter opp etter veggen og antas skyldes kapillært vann og dårlig drenering. Tilsvarende gjelder for veggene mot øst og vest

Sørveggen og sørvestre hjørne har store fuktskader. Dette skyldes fuktgjennomtrengning i forblendingsmur av naturstein som transporteres gjennom hele ytterveggen med fordamping på innsiden. Også i taket langs sørveggen er det fuktskader. Det antas at veggen er kompakt bygget dvs. uten luftskikt mellom naturstein, betong og isolasjon.

Anbefalingen i tilstandsrapporten er å fjerne natursteinsforblendingen, renovere steinen og mure ny vegg med isolert hulrom il betongveggen, for å oppnå naturlig lufting. Tørr yttervegg er energieffektivt og vi unngår arealtap, samt bedre estetikken. Tiltaket vil også redusere indre vedlikehold.

Kjellerlokalet er i dag ikke i bruk på grunn av fuktskader. Alle gjenstander er håndtert på forsvarlig måte og fjernet fra lokalet.

Gulv og himlinger i utstillinger og bibliotek

Ujevne gulv med store glip mellom bordene på grunn av store slitasjeskader. Ujevne og skjoldete himlingsplater og en del plater er løsnet fra takfestet. Museet har ca. 2330 kvm netto utstillingsflate fordelt på to etasjer, samt kjeller. Det er viktig for museet å framstå attraktivt både overfor publikum og givere av samlinger og gjenstander. Gulv og tak ser skjemmende ut og gir ikke et innbydende og betryggende følelse for besøkende. De slitte overflatene samler i tillegg store mengder støv og skitt vi ikke klarer å renholde og derfor kan skade gjenstandene.

Vi håper på en positiv behandling av søknaden og at fylkeskommune vil være med på spleiselaget for å ivareta bygget til glede for framtidige generasjoner.

Med vennlig hilsen

Per Kristian Sebak
direktør